1853. N°. 145.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 5 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 3 December.

Uit Vlaardingen meldt men dat de zoutharing-visscherij, gedreven door 93 schepen, waarvan 60 uit Vlaardingen, dit jaar heeft opgeleverd 32,192 ton, welke op eene waarde van *f* 700,000 berekend worden.

— Op den 19den zullen van Harderwijk vertrekken 130 Onder-Officieren en manschappen, onder bevel van den Luit.-Kol. L. J. Kroll; mede geleiders 2 Luitenants der Inf. Vos en Docters van Leeuwen, van verlof terugkeerende, benevens de Officiers van Gezondheid 3de kl. de Vogel, Hessig en Eisinger, om den 20sten aan het Nieuwe Diep over te gaan op het schip Nijverheid en naar Java te worden overgevoerd. — Dit jaar zijn bijna 1200 man vertrokken; er zal nog een transport naar W.-Indië en een van Afrikanen vertrekken.

— Zoo ergens, schrijft men uit Groningen aan de *Amst. Cour.*, dan mag ook hier gezegd worden, dat de zaak der afschaffing van sterken drank alle behartiging en belangstelling vindt. De beste getuigenis daarvan leverde de onlangs weder ter dezer stede gehouden vergadering der Groninger afdeeling der Nederlandsche vereeniging ter afschaffing van sterken drank, welke vergadering door een talrijk, ja zelfs ook door een aanzienlijk publiek van Heeren en Dames werd bijgewoond. Behalve andere belangrijke mededeelingen, werd door den Hoogleeraar P. Hofstede de Groot eene kernachtige redevoering gehouden over den toestand der armen te Londen. Aan het hoofd van deze afdeeling staan mannen, met den heiligsten ijver voor deze zaak bezield en met de meest gewenschte vruchten werkzaam.

— Uit Wognum, in Noordholland, meldt men van 27 Nov. Om de algemeene armen in onze gemeente en in het nabij gelegen Wadway, in den naderenden winter ondersteuning te verleenen, werd besloten eene algemeene inzameling te doen. Beide gemeenten maken een zielental van nog geen 1200 uit, en de inzameling ten behoeve der talrijke armen van onderscheiden gezindheid, bedroeg meer dan *f* 1200. Zoo werd dezer dagen in onze gemeente door een landman, Kieftenburg genaamd, op zijn jaardag, aan de armen van alle gezindten eene uitdeeling gedaan van wit katoen voor hemden, ten bedrage van de aanzienlijke som van *f* 100.

— Het onlangs uit Stokholm ontvangen berigt, zegt de *Amst. Cour.*, van het overlijden van Ericson schijnt zich gelukkig niet te bevestigen; althans, den 16den Nov. was de beroemde Ingenieur nog in leven, gelijk blijkt uit een berigt in den *New-York Herald* van dien dag, dat zijn vertrek naar Europa binnen kort aankondigt, daar de verbeteringen die hij aan zijnen kalorischen toestel moest aanbrengen, volbragt zijn.

— De Belgische Kamer van Vertegenwoordigers heeft het voorstel om den uitvoer van granen te verbieden, met 66 tegen 17 stemmen verworpen. — De Luxemburgsche Kamer heeft den uitvoer van aardappelen naar België en Frankrijk verboden.

's GRAVENHAGE, 3 December.

Z. M. heeft benoemd tot Ontvangers der Directe Belastingen: te Amsterdam, bij het derde Arrondissement, den Heer C. A. Gobius, thans te Middelburg, en te Beesterzwaag den Heer W. Luitjes, thans te Finsterwolde.

— De Eerste Kamer die hare werkzaamheden gisteren heeft hervat, heeft de door de Tweede Kamer laatstelijk aangenomen en haar toegezonden wetsontwerpen naar de afdeelingen gezonden.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Vervolg der Zitting van Donderdag 1 *December.*

Nadat de Heer Groen eene uitvoerige beschouwing over lager en hooger onderwijs had uitgesproken, hebben nog de Heeren Bosscha, van Lennep, Gevers en van der Brugghen het woord gevoerd, waarbij de Heer Gevers vooral het punt der sterrewacht te Leyden heeft aanbevolen. Hij hoopte, dat allen, die het wel meenen met de eer en den roem van het Vaderland, wier hart voor de wetenschap gloeit, dat de burgers van Leyden, dat de academie-burgers het plan mogten ramen en de gelden vinden, om uit eigen middelen, met behulp eener Rijks-subsidie, zoodanige sterrewacht te erlangen.

Bij 't sluiten der zitting was de Heer van Goltstein aan het woord.

Zitting van Vrijdag 2 *December.*

In deze zitting zijn de beraadslagingen over de 7de afdeeling (*Onderwijs*) van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voortgezet en hebben de Heeren van Goltstein, van Rappard, v. Reede v. Oudtshoorn, v. Hoëvell, Schimmelpenninck en Mackay het woord gevoerd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken merkt op, dat door de belangrijke redevoeringen van gisteren en heden, de behandeling van de begrooting eenigermate op den achtergrond is geraakt. Met belangstelling heeft hij de gewigtige discussiën gevolgd. Veel heeft hij gehoord, dat bij het ontwerp eener wet op het hooger en lager onderwijs in acht moet worden genomen. Hij kan thans al de sprekers niet volgen. Hij zou welligt te veel zeggen voor de tegenwoordige gelegenheid; en te weinig om in en buiten de Kamer wel te worden begrepen. Hij zal zich dus bepalen tot die punten welke z. i. antwoord vereischen. De Minister verklaart zich gunstig omtrent het tot stand brengen eener wet op het onderwijs, maar kan deswege thans niet bepaald antwoorden. Vervolgens behandelt hij de navolgende drie punten: 1°. over het bijzonder onderwijs; 2°. over het openbaar onderwijs; en 3°. over het hooger onderwijs. Wat het 1ste betreft is hij niet tegen bijzondere scholen, op grond der bij de Gwt. erkende vrijheid, maar wil de verordeningen handhaven, zonder Ministerielen willekeur. Op het 2de punt beantwoordt hij de bedenkingen van den Heer Groen omtrent de gemengde scholen; de Regering is met het oog op de bestaande verordeningen tot hare handhaving gehouden, en vraagt, schoon hij het in 't afgetrokkene eens is dat onderwijs en Christelijke opvoeding hand aan hand moet gaan, of de Regering bij *de wet* voor zoodanig Christelijk onderwijs zorg moet dragen. En wat het 3de punt aangaat, meent de Regering dat zij bij de benoeming van hoogleeraren zich niet bevindt op kerkelijk terrein, maar dat zij daarop letten moet: of men aan den te benoemen persoon, als mensch en als wetenschappelijk gevormd mensch, de opleiding mag toevertrouwen van hen die eenmaal als leeraren in de godsdienst zullen moeten optreden.

De Minister is vervolgens overgegaan tot eene beantwoording van enkele vragen door sommige sprekers gedaan. Hij heeft daarbij verklaard: dat de Regering niets liever verlangt, dan de aangelegenheden van kunsten en wetenschappen uit een hooger oogpunt te beschouwen dan volgens een der sprekers tot hiertoe het geval geweest is. Wijders zegt de Minister, dat er meermalen sprake is geweest van de oprigting van een nieuw Observatorium te Leyden, doch dat men opgezien heeft tegen de kosten, welke wel 80,000 gulden zouden bedragen. Men heeft die te minder op de begrooting durven plaatsen, omdat er uitzigt bestaat, dat er een goed Observatorium te Utrecht zal worden opgerigt. De Regering deelt in den wensch om sommige vakken, welke tot hiertoe door een Hoogleeraar werden gedoceerd, te splitsen. Hij zal in een volgend jaar, zoo het hem dan mogt gegeven zijn, wederom eene begrooting te ontwerpen, het tot een bepaald punt van onderzoek maken, of het wenschelijk is, tot bevordering van het opgegeven doel, meerdere sommen voor tractementen van Hoogleeraren uit te trekken. — Ten slotte beantwoordt de Minister nog eenige bedenkingen van de Heeren v. d. Brugghen en Mackay. Eindelijk zegt de Minister, dat de bezwaren door den Heer Mackay nopens het middelbaar onderwijs aangevoerd, mede bij de behandeling der wet op het onderwijs nader in overweging kunnen worden genomen.

De Heer Thorbecke heeft de drie hoofdpunten geschetst, waarover de beraadslagingen hebben geloopen: 1°. de betrekking der Regering op het gebied van wetenschappen en kunsten; 2°. tot het onderwijs; en 3°. hetgeen thans van de Regering van meer dan ééne zijde wordt verlangd. Het eerste punt zal hij behandelen bij de afzonderlijke artikelen. Ten aanzien der twee andere punten is hij hoofdzakelijk opgekomen tegen de bewering dat het onderwijs niet op dezelfde hoogte van ontwikkeling staat als de stoffelijke welvaart, terwijl men niet heeft kunnen aantoonen, dat daaraan meer moest gedaan worden dan gedaan is. Vervolgens gaf de spreker de drie hoofdpunten aan, welke de Regering z. i. met opzigt tot het onderwerp heeft te betrachten: 1°. te letten op de zedelijkheid en bekwaamheid der onderwijzers; 2°. te letten op de inrigting van het onderwijs op de openbare scholen en ten aanzien dier scholen den pligt te regelen van de lands-regering en van de provinciale en plaatselijke besturen; 3°. te waarborgen de algemeene vrijheid in het stuk van onderwijs. In de ontwikkeling daarvan gaf hij als zijn gevoelen te kennen, dat de Regering en de Wetgeving het meest het oog moesten hebben gevestigd op het middelbaar onderwijs, terwijl hij, wat het hooger onderwijs betreft, wel toegaf, dat daarin gebreken waren, maar waaromtrent hij meende, dat men het van de ongunstige zijde had beschouwd. Vervol-

gens de verschillende sprekers beantwoordende, bestreed ook hij de uitvoerbaarheid om ten aanzien van het godgeleerd onderwijs op de Hoogescholen, te letten op de verschillende rigtingen in de kerk, en waarschuwde tegen de doordrijving der beginselen van de anti-revolut. partij, daar hunne vragen niet anders strekken dan tot hernieuwing van de onzaligste godsdiensttwisten.

Nog eenige sprekers hebben het woord gevoerd. Vooral heeft de Heer Groen de Heeren Thorbecke, van Hoëvell en den Minister beantwoord en zijne rede met de bedreiging geëindigd dat men de anti-revolutionaire partij niet te ligt moest achten en dat zij geen transactie, geen pacificatie wilde.

De zitting wordt opgeheven tot morgen.

Zitting van Zaturdag 3 December.

In deze zitting is ingekomen eene Koninkl. boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, tot regeling van het Armbestuur.

De beraadslagingen over Hoofdst. V (*Binnenl. Zaken*), en wel in de eerste plaats over de onderdeelen der VII^de^ afd. (*Onderwijs*) worden voortgezet.

Alleen art. 86 (tractementen enz. der Hoogleeraren enz. te Utrecht) geeft tot eenige beraadslagingen aanleiding. De Heeren v. Reede en v. d. Brugghen voeren het woord. *Zoo ver het gewone berigt.*

Telegrafisch Berigt van 5 uur 15 min.

Binnenlandsche Zaken met algemeene stemmen aangenomen.

Maandag voortzetting.

— Naar aanleiding van het den 19den ll. door de Tweede Kamer genomen besluit, heeft weinige dagen later in hare afdeelingen het nader onderzoek plaats gehad van het voorstel van negen leden *tot afschaffing van den accijns op het geslagt en van het tonnegeld der zeeschepen.* Te dier gelegenheid zijn 61 leden der Kamer in de afdeelingen tegenwoordig geweest, waaronder acht der onderteekenaren van het voorstel.

Vele leden hebben de aanmerking niet kunnen terughouden, dat het voorstel het vermoeden wettigt, dat de voorstellers zich bij dezen hunnen stap vooral, zoo niet uitsluitend, door staatkundige beweegredenen hebben laten leiden. De vraag, of het in het algemeen raadzaam zij, dat een voorstel tot afschaffing van belastingen uitga van de Tweede Kamer, en of het in den tegenwoordigen toestand van Europa raadzaam zij, hier te lande eene blijvende vermindering van belastingen van meer dan zestien ton vast te stellen, is door velen ontkennend beantwoord, of de tegenwoordige finantiële toestand des Rijks dit toelaat, vindt men met het oog op de bijdragen uit de koloniale geldmiddelen, die de overschotten hebben doen ontstaan, niet genoegzaam gegrond. De vraag, of het gedane voorstel op zich zelf aannemelijk is, en of daardoor het doel zou worden bereikt, dat de voorstellers, volgens de memorie van toelichting, beoogen, werd mede ontkennend beantwoord. Wat den accijns op het geslagt betreft, is gebleken dat die, in stede van 10 cents het Ned. ℔, zoo als de voorstellers zeiden, slechts 5 cents bedraagt. Indien men alzoo moet aannemen, dat de Rijks-accijns van het vleesch door elkander in plaats van 10 slechts 5 cents per ℔ bedraagt, is het de vraag, of bij eene afschaffing der belasting, gegrond uitzigt zou bestaan, dat de prijs van het vleesch met nagenoeg dat bedrag zou verminderen. Ook dit meenen zeer vele leden ernstig te mogen betwijfelen. Maar gesteld nu eens, dit ware werkelijk het geval, wie zouden dan — en dit is, naar het gevoelen der groote meerderheid, het hoofdpunt, dat de zaak beslist — door de afschaffing van den accijns op het rund- en kalfsvleesch worden gebaat? Met andere woorden, op welk gedeelte der bevolking kan men rekenen, dat deze accijns voornamelijk drukt? Het antwoord van verre de meeste leden heeft geen ander kunnen zijn, dan: — het meest vermogende, of ten minste het meer gegoede deel der Natie. — Ook in het belang der gemeenten werd de afschaffing van den accijns op het geslagt afgekeurd. — In de laatste plaats is de voorgestelde afschaffing van het tonnegeld der zeeschepen in overweging genomen. Daarbij hebben eenige leden verklaard, op grond van het door hen voorgestaan beginsel, om handel en scheepvaart zoo veel mogelijk van alle belemmeringen, waarmede deze te strijden hebben, te bevrijden, of sterk voor dadelijke afschaffing gestemd te zijn, of wel ze onder andere omstandigheden, en dus zoodra de finantiële toestand des Rijks zulks toelaat, allezins wenschelijk te achten. Verre de meeste leden echter gaven te kennen, dat zij zich tegen het denkbeeld, om, door eene afschaffing van het tonnegeld, de middelen der schatkist met een half millioen gulden 's jaars te verminderen, voor alsnog met nadruk moesten verzetten.

Op grond van alle deze bedenkingen en bezwaren heeft de zeer groote meerderheid der leden, die aan het onderzoek hebben deel genomen, zich tegen de aanneming van het voorstel verklaard.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 29 November.

Het Parlement is heden geprorogeerd tot 3 Januarij 1854.

— Er is een aanvang gemaakt om een corps te werven van 10,000 vrijwilligers, ter bewaking en verdediging der kusten.

— De berigten uit de fabrieksteden zijn niet voldoende; er is geen genoegzaam werk; de fabrikanten kunnen slechts 4 dagen in de week laten werken.

— Niet alleen dat men bijna geen matrozen kan vinden om de schepen te bemannen, maar velen nog die reeds aan boord zijn, loopen weg. Zoo zijn er in de 3 laatste maanden van de in de binnenlandsche havens liggende oorlogsschepen, meer dan 500 matrozen gedeserteerd.

— Uit New-York meldt men, dat er een legercorps gevormd werd, bijna geheel uit uitgewekenen bestaande, bestemd om Turkye te hulp te komen.

ITALIE.

ROME, 23 November.

De Congregatie des heiligen Ritus heeft een besluit van den Paus afgekondigd, waarbij Rolando de Medici, zonder de daártoe gevorderde kanonieke acte, onder het getal der heiligen wordt geplaatst. Deze Rolando besloot op mannelijken leeftijd als kluizenaar in de eenzaamste Alpenstreken van noordelijk Italie te gaan leven, en het volk eerde hem wegens zijn heiligen wandel reeds dadelijk na zijn dood, in 1386, en vierde kerkelijke feesten ter zijner gedachtenis. Tusschen zijn dood en heiligverklaring verliepen 467 jaren.

BADEN.

De Minister van Binnenl. Zaken heeft op het protest van den Aartsbisschop van Freiburg tegen de uitzetting der Jesuïten, het volgende geantwoord: De reden die ons heeft bewogen om aan de leden van de societeit van Jezus, die zich te Freiburg bevonden, een langer verblijf aldaar te ontzeggen, is in de eerste plaats de verklaring dezer dagen door een hunner aan den Stads-Directeur den Heer Burger gedaan, uit welke verklaring wij moeten opmaken dat die geestelijke orde zich voorspelde zich bestendig te Freiburg te vestigen, zonder vooraf de bij 's lands wet gevorderde toestemming te hebben verkregen. Maar indien wij, over het algemeen, moesten aarzelen om onze toestemming te geven tot het vestigen van vreemdelingen die aldus de wetten des lands ontduiken, konden wij onder geen voorwendsel thans, in de tegenwoordige omstandigheden, hiertoe overgaan. De eenige waarborg dien wij voor het gedrag dier vreemde Priesters hebben, is het vertrouwen op het toezigt dat door Uwe Excellentie wordt uitgeoefend. Ongelukkiglijk is dit vertrouwen in den jongsten tijd geschokt door de vijandige houding welke Uwe Excellentie tegenover de Regering heeft aangenomen, en die van dien aard is, dat wij gelooven dergelijke vestiging voor het vervolg niet te moeten veroorloven.

FRANKFORT.

1 December.

De Koning der Nederlanden heeft aan den Pruissischen Generaal v. Schack het Grootkruis, en aan zijnen Adjudant, den Kapitein v. Sperling, het Ridderkruis der Orde van de Eikenkroon geschonken.

— De Koning van Beijeren heeft eene nieuwe orde, de Maximiliaans-Orde voor wetenschap en en kunst ingesteld, waarmede hij dadelijk 64 Duitsche geleerden en letterkundigen heeft begiftigd.

— Den 19den Nov. zijn tusschen Friedrichshaven en Skagen, in het noordelijk gedeelte van Jutland, de paarden van den snelpost op hol geraakt; de wagen sloeg van den dijk af en verdween met conducteur, postillon, 4 passagiers en de paarden in de diepte der zee. Sints 20 jaren is het de derde maal, dat zoodanig ongeluk daar plaats heeft.

TURKYE.

KONSTANTINOPEL, 21 November.

De Vorst van Servië, Alexander Georgewitsch, heeft op de vraag des Sultans, hoe hij zich in het gerezen geschil tusschen de Porte en Rusland zou gedragen, het volgende geantwoord:

»Grootheerlijke Majesteit! Ik meen het onderstaande te moeten antwoorden op de missive van Z. Exc. den Minister van Buitenl. Zaken van Uwe Maj. dd. 28 der vorige maand. De Regering van Servië is altijd geneigd geweest om de Verhevene Porte te dienen voor zooveel de thans bestaande tractaten gedoogen; maar nooit zal zij er in toestemmen iets te doen, dat niet is overeen te brengen met haren pligt.

»Dit geval doet zich thans voor, nu eene vredebreuk plaats heeft met den zeer magtigen Czaar. Geve de Hemel dat de uitslag ten voordeele van Uwe Majesteit zij! Doch de Regering van Servië kan zich niet mengen in een twist tusschen de twee Mogendheden die Servië beschermen; zij kan zich slechts verklaren voor eene staatkunde, die noch voor de eene noch voor de andere der strijdende magten partij trekt, en dus alleen eene ernstige onzijdigheid in acht nemen.

»Het behoeft derhalve geen betoog, dat de Servische Regering in geen geval kan toestaan dat een legercorps, welk ook, de grenzen van het grondgebied van Servië overschrijde. Zij zou dit niet kunnen gedoogen zonder de staatkunde te schenden die de omstandigheden haar opleggen. Uwe Majesteit zal deze verklaring in overweging nemen, en moeten erkennen dat de Regering van Servië slechts naleeft en zal naleven de wetten der gematigdheid. Overigens heeft zij, om hare staatkunde van onzijdigheid te doen eerbiedigen, bevolen dat alle weerbare mannen in het vorstendom zich gereed zullen houden om gehoor te geven aan hare oproeping, bijaldien de omstandigheden die mogten eischen.

»Uwe Majesteit gelieve als steeds de verzekering te ontvangen mijner meest eerbiedige gehechtheid."

— Een gedeelte der Engelsche en Fransche vloot, bestaande uit 6 stoomschepen, zou eenen kruistogt in de Zwarte Zee ondernomen hebben. De nieuwe Fransche Gezant, de Generaal Baraguey d'Hilliers was door den Grooten Heer met veel onderscheiding ontvangen; hij verklaarde in zijne toespraak tot den Sultan, dat de Keizer der Franschen het behoud des vredes wenschte, mits het kon zamengaan met de instandhouding van het Turksche Rijk in zijne volle onafhankelijkheid en uitgebreidheid. De Sultan verklaarde in zijn antwoord, niet te zullen rusten voordat de Russische troepen die het Turksche grondgebied schonden, de Vorstendommen zouden hebben ontruimd.

— Een schip van het Nederlandsch smaldeel heeft den 23sten bij Smyrna schipbreuk geleden.

— Uit Bucharest wordt van den 26sten November gemeld, dat de Russische opperbevelhebber, Prins Gortschakoff, dien dag te Gioergewo op den linker-oever van den Donau aangekomen en de troepen in oogenschouw had genomen. De Turken hebben het daartegenover gelegen eiland in den Donau ijlings ontruimd en zijn naar de vesting Roetschoek op den regter-oever teruggetrokken. Te Kalefat handhaven de Turken zich in de ingenomen stelling.

Nog wordt van daar volgens een telegraphisch berigt van den 29sten November gemeld, dat twee schepen van de Turksche oorlogsvloot in de Zwarte Zee door eene Russische oorlogsstoomboot genomen en naar Sebastopol opgebragt waren.

— In eenen brief van Weenen aan een buitenlandsch dagblad vindt men de volgende opgave der opvolgende voorvallen.

Rusland heeft grieven tegen Turkye en vraagt herstel: Turkye weigert. — De Russen trekken over den Pruth en bezetten de vorstendommen als onderpand. — De vier mogendheden ontwerpen eene nota ter bevrediging. — De Porte antwoordt door oorlogsverklaring. — De zaak ontvalt aan de handen der diplomatie en komt op het tooneel des oorlogs. — 4 October. De Porte vaardigt haar oorlogs-manifest uit. — 8 October. Omer-Pacha eischt van Vorst Gortschakoff, binnen veertien dagen de vorstendommen te ontruimen, dat deze weigert. — 17 Oct. De Turken doen hunne eerste voorwaartsche beweging, door bezit te nemen van het tusschen Widdin en Kalafat gelegen eiland. — 23 Oct. Treffen bij Isactcha. — 27 Oct. De Turken rukken in Wallachye en bezetten Kalafat. — 28 Oct. Het fort Sint-Nikolaas (Sheskatil) in Azië wordt genomen. — 1 en 2 November. De Turken beproeven bij Roetschoek den Donau over te trekken en beschieten Gioergewo, doch zonder gevolg. — Zij trekken den Donau over bij Toerboekaï en versterken zich te Oltenitza. — 4 Nov. Hernieuwen hunnen aanval tegen Gioergewo. — Gevecht bij Oltenitza. — 8 Nov. Zij bezetten het eiland Mocan nabij Roetschoek, en worden door Generaal Soïmanoff er van verjaagd. — 12 Nov. Eene beweging der Russen noodzaakt de Turken Oltenitza te verlaten. — De volgende dagen verlaten de Turken voor een gedeelte Kalafat en verscheidene andere punten, en trekken op den regter-oever terug. — Het gerucht loopt van eene krijgsbeweging in Serviё, de bijzonderheden nog onbekend.

AUSTRALIE.

28 Augustus.

De handelsberigten uit Melbourne zijn zeer ongunstig; de overlading der markten had eenen stilstand in de handelszaken en verscheiden belangrijke bankroeten te weeg gebragt, terwijl de groote aanvoer van goederen steeds de prijzen drukte. Hoewel de toevloed van landverhuizers onafgebroken aanhield (zijnde er in 2 weken 6000 te Melbourne geland), had de Wetgevende Raad te Sydney op voorstel van een zijner leden besloten dat wederom eene som van 100,000 £ ter beschikking van het Gouvernement des moederlands moest worden gesteld om te strekken tot bevordering der landverhuizing naar de kolonie. Als een opmerkelijk feit wordt medegedeeld dat den 28sten Augustus jl. 7000 oncen goud uit Melbourne naar New-York gezonden zijn: het eerste voorbeeld van uitvoer van goud uit Australië naar de Vereenigde Staten.

STADS BERIGTEN.

BROODZETTING

Voor de Gemeente *Leyden*,

Ingaande Maandag den 5den December 1853.

Maximum van den prijs, waar *niet boven*, maar *wel beneden* zal mogen worden verkocht, ingevolge Koninklijk Besluit van den 23sten April 1843, (*Staatsblad* N°. 13).

Het Roggebrood, van zuivere Rogge gebakken, wegende drie Nederlandsche ponden, op	46	Cents.
Een pond vijf oncen, op	23	»
Het Tarwebrood, beste soort, wegende een Nederl. pond, op	38	»
Vijf oncen, op	19	»
Het Franschbrood van een Nederl. pond, op	38	»
Vijf oncen, op	19	»
Het Huisbak, wegende een Nederl. pond, op	33	»
Vijf oncen, op	16½	»
Het minste soort of zoogenaamd krop uit de zak, van een Nederl. pond, op	27	»
Vijf oncen, op	13½	»

Alles gebakken overeenkomstig art. 2 van het Reglement op het bakken en verkoopen van brood, gearresteerd den 5den September 1846.

En zal deze door plaatsing in de Leydsche Courant worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders van *Leyden*,

LEYDEN, 1 December 1853. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris VAN PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 30sten November de Heer J. van Giffen, van Groningen, in de Regten, met *Theses*.

KERKNIEUWS.

ZWOLLE, 1 December. De Kerkeraad der Ned. Herv. gemeente alhier heeft den 29sten Nov. II., wegens het bedanken van Dr. von Baumhauer, te Geervliet, het volgende twaalftal Predikanten gemaakt: DD. Heerspink, te Gieten; van Loon, te Edam; van Griethuysen, te Waddingsveen; Brutel de la Rivière, te Grootebroek; Cats Wor, te Enkhuizen; ter Haar Romeny, te Gouda; Kits van Heyningen, te Oudewater; Uden Masman, te Meppel; Oolgaardt, te Zwartsluis; Poortman, te Leerdam; Voorhoeve, te Harlingen; Stenfert Kroese, te Spanbroek. De 4 laatsten bij overstemming tegen v. Senden, te Leur.

CORRESPONDENTIE.

Mijnheer de Redacteur.

In de *Leydsche Courant* van den 30sten November jl. komt voor, dat ik mijn verzoek om als Geneesheer aan het Caecilia-Gasthuis geplaatst te worden, heb ingetrokken, omdat ik den graad van Med. en Chirurgiae Doctor niet bezit.

Ik verzoek u de beleefdheid te willen hebben deze misstelling te willen rectificeren, in dezer voege:

Dat ik den graad van Chirurgiae Doctor niet bezit, maar wel als Officier van Gezondheid in de Heelkunde examina heb afgelegd, en dezelve acht jaren in de militaire dienst en zes jaren op het land heb uitgeoefend; maar vermits bepaald de graad van Chirurgiae Doctor wordt verlangd, ik niet bevoegd ben om deze betrekking te *vragen*.

Daar het wel het meest op bekwaamheden en oefening zal aankomen, en daarvan de bewijzen aanwezig zijn, kan het gemis van den genoemden graad der Regering geen hinderpaal zijn te benoemen, vermits dezelve elken dag door een Medicinae Doctor kan worden verkregen.

Het zou mij aangenaam zijn den geest van mijn adres aldus geopenbaard te zien.

Met achting ben ik, UEd. Dw. Dienaar,

's Gravenhage, 1 Dec. 1853. Dr. VERWEY.

Voor de zieke en herstellende Cholera-lijders is nader onder dankbetuiging ontvangen: bij den Heer JESSE, van X. met de spreuk *Weinig maar uit een goed hart*, *f* 0,50; van den Heer H. *f* 10,00. Bij den Heer VAN BOMMEL, van W. W. *f* 0,50.

In dank ontvangen voor *Maasbommel en Alphen* van den Heer T. *f* 5; en voor *Weert* in Limburg van denzelfden *f* 5.

CHR. KRABBE.

ADVERTENTIEN.

Op den 30sten November 1853 is te LEYDEN tot groote droefheid van hare Zuster en verdere Betrekkingen overleden Vrouwe GEERTRUIDA HILLEGONDA VAN KETWICH, Weduwe van den Wel-Edelen Gestrengen Heer Mr. J. VERSCHUUR.

De Ondergeteekenden betuigen hunnen dank voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden hunner geliefde Moeder en Zuster.

M. C. PIEPERS,

LEYDEN, 5 December 1853. B. F. KRANTZ.

Declamatorium en Exercendo.

VOORSTELLING TEN VOORDEELE VAN DE LEYDSCHE ARMEN,

In de Stads-Gehoorzaal,

Op Dingsdag 6 December, 's avonds te *half zeven* ure.

Toegangskaartjes zijn tot Dingsdag middag *drie* uur te verkrijgen bij den Boekhandelaar JACOBUS HAZENBERG CORN.ZOON, in de Kloksteeg.

SCHOUWBURG *DE RIJNSTROOM*,

Onder Directie van L. HARTLOOPER EN Co.

Op Dingsdag den 6den December 1853,

Buitengewone groote Voorstelling ter gelegenheid van het SINT NICOLAASFEEST: *Het Strandregt, of de Schipbreukelingen*, Tooneelspel. Daarna: *de Soldaat, Huzaar en Oostenrijker*, Kluchtspel met Zang. Tot Slot: *Sint Nicolaas-Avond of de Minnaars in de Klem*, Kluchtig Ballet-Pantomime.

Om de uitgebreidheid der Voorstelling, precies ten 7 ure.

Prijzen der Plaatsen: 1ste Rang 75, 2de Rang 60 en 3de Rang 30 Cents.

De Ondergeteekende verwittigt aan het geëerde Publiek, dat zijne **Camera Obscura** dagelijks te bezigtigen zal zijn van 's morgens 11 tot 's namiddags 3 ure; geplaatst op de Turfmarkt bij de Blaauwpoortsbrug. Het Abonnement voor eene maand is voor een Heer en Dame 1 Gulden.

D. KINSBERGEN.

Voor de 222ste Staats-Loterij, waarvan de Trekking der *Eerste Klasse* op den 19den dezer zal aanvangen, zijn wederom te bekomen HEELE en GEDEELTEN van KOOPLOTEN Prijs Courant ten Kantore van

LEYDEN, 5 December 1853. N. NATHANS.

Aan het Kantoor van **D. J. LE NOBEL**, op de Haarlemmerstraat, Wijk VI, N°. 488 te *Leyden*, zijn op nieuw wederom te bekomen HEELE EN GEDEELTEN VAN LOTEN, voor de 222ste Staats-Loterij. De Trekking der *Eerste Klasse* begint op Maandag den 19den December 1853.

SPEKSLAGERIJ IN DE MAARSMANSTEEG.

Onder dankzegging aan zijne geëerde Kalanten voor de gunst, hem tot heden geschonken, heeft de Ondergeteekende de eer, Hun Ed. bij deze te berigten, dat hij door verandering van betrekking, voornemens is, zijne **Spekslagers-Winkel** op den 10den dezer maand te **sluiten**.

Tevens wordt ieder, die van hem iets te vorderen heeft, vriendelijk uitgenoodigd daarvan de declaratie ten zijnen Huize in te leveren vóór of op genoemden datum, zullende die dadelijk door hem worden voldaan.

LEYDEN, 5 December 1853. P. H. STRAATMAN.

De Naamlooze Vennootschap der Bierbrouwerij ***de Posthoorn*** en Azijnmakerij ***de twee Sleutels***, brengen ter kennisse hunner geachte Begunstigers, dat ook zij om de hooge prijzen van Gerst en Hoppe, verpligt zijn de prijzen der **BIEREN** *tijdelijk* te verhoogen, zoodat deze van heden af aldus genoteerd worden:

	Lambiek	op f21.— de Ton	of f5.32$\frac{1}{2}$ per Vierde.
	Faro	» - 18.— » »	» - 4.57$\frac{1}{2}$ » »
	f **10** Oud Luiksch en Loender	» - 17.— » »	» - 4.32$\frac{1}{2}$ » »
Zoogenaamd	- **8** Idem idem idem en Gerste	» - 13.50 » »	» - 3.45 » »
	- **8** Versch Princesse en Loender	» - 13.— » »	» - 3.32$\frac{1}{2}$ » »
	- **6** Gerste	» - 11.50 » »	» - 2,95 » »
	- **6** Versch Princesse en Loender	» - 11.— » »	» - 2.82$\frac{1}{2}$ » »
	- **4** Princesse en Gerste . . .	» - 8.40 » »	» - 2.15 » »
	- **3** Versch	» - 6.50 » »	» - 1,70 » »

De Naamlooze Vennootschap voornoemd,

LEYDEN, 1 December 1853. C. LEEMBRUGGEN, *Presid.-Comm.*

M. JAPIKSE, *Secretaris.*

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begunstigers zoowel binnen als buiten deze Stad bekend, dat door de verhooging der Bierprijzen door HH. Bierbrouwers, ook hij zich gedrongen heeft gevonden, de prijzen zijner **BIEREN** *tijdelijk* te verhoogen, als:

De Oude Bieren met 6 Kruiken gelijk	2 Cts	per Kruik.
De Gerste en Versch Princesse, idem idem	1 »	» »
Dantziger Mom	25 »	» Flesch.
Jopenbier	10 »	» »

door welke verhooging hij in staat is, steeds de beste kwaliteiten te kunnen leveren.

LEYDEN, 3 December 1853. H. J. WYTENBURG.

LEES HIER.

Bij toeval door verandering van Woonplaats *te Koop:* Eene **Timmermans- en Metselaars-Affaire**, met annexe Woonhuizen. Adres in Persoon of met *franco Brieven* onder Letter **G.** bij de Boekhandelaren D. DU MORTIER & ZOON, alhier.

De Ondergeteekende heeft de eer te berigten dat hij uit eene der beste Fabrieken in ons Land heeft aangekregen een schoon assortiment **Meubelen**, welke hij beneden Fabrieksprijzen kan leveren, als: Chiffonnières, Linnenkastjes, Canapé's, Tafels, Waschtafels, Stoelen enz. Ook beveelt hij zich aan tot het leveren van **Bedden met Toebehooren**, mede tegen zeer matige prijzen, als: Veren Bedden met nieuwe beste Linnen Tijken, Peluwen en twee Kussens van f **24**.— tot f **30**.— en dito Zeedons-Bedden van f **11**.— tot f **13**.—; belovende in alles eene prompte en zeer civiele bediening.

Ook vraagt hij **2** à **3 bekwame Schrijnwerkers-Knechts**, voorzien van goede Getuigschriften, kunnende terstond en den geheelen Winter door, bij hem werk verkrijgen.

R. M. BEUTH,
Hoogewoerd, Wijk III, No. 291.

KOEK- EN BANKETBAKKERIJ,

Op het Rapenburg over den Vliet.

De Ondergeteekende maakt bij deze aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat van heden af aan alles in gereedheid is gebragt en verkrijgbaar gesteld, wat tot het **St. Nicolaas-Feest** behoort, tot zeer civiele prijzen; hij beveelt zich verder beleefdelijk aan.

L. F. MEIJERAAN.

BERIGT VOOR St. NICOLAAS.

LUTKIE, CRANENBURG EN GEYER,

Botermarkt W. IV. N. 6,

Hebben het genoegen te annonceren dat hun Magazijn voor het op handen zijnde St. NICOLAAS-FEEST ruim voorzien is van eene uitmuntende sortering zeer fraaije en tevens buitengewoon goedkoope **Prenten- en Leesboekjes**, van 5, 8, 10, 12, 16, 20, 25 cents en hooger; welke alle voorzien met fraaije gekleurde Plaatjes, en in vloeijenden Hollandschen stijl geschreven zijn; alsmede een zeer schoone collectie zoowel Fransche als Hollandsche **Leesboekjes**, met zeer fijn geïllustreerde bandjes, rijk gecartonneerde, met gouden en zilveren omslagen, met medaillons en de elegantste in mosaique linnen banden à 25, 35, 85 cents en hooger.

Tevens een zeer groote voorraad der modernste **Porte-Monnaies**, van geheel leder à 20 cents, met breede stalen beugels à 25 cents, en dito met dubbele sluiting of binnen-sluiting à 60 cents en hooger; **Sigarenkokers**, van 12, 20 en 25 cents, met stalen beugel à 90 cents en hooger; voorts zeer fraaije **Zak-Portefeuilles, Albums, Cartonnages, Papeteries**, waaronder à 20 cents en hooger; **Schrijf-Mappen** in geheel leder à 40 cents en hooger; **Bouw-Doozen, Domino-, Schimmel-, Kien- en Belegerings-Spelen; Verwdoozen** à 8, 10 en 12 cents; Porceleinen en Marmeren **Inktkokers** in soorten; **Passerdoozen, Legkaarten, Lotertjespelen en Metamorphosen.**

Ook hebben zij op nieuw ontvangen de Werken van HENDRIK CONSCIENCE, alsook eene sortering der modernste **Albums-jouers.**

Men vraagt zoo wel te *Leyden* als in de andere Steden en Kantonshoofdplaatsen van het Arrondissement, eenige **Burger-Jufvrouwen**, tot de waarneming eener fatsoenlijke Betrekking ten haren eigen Huize, bij voorkeur gehuwd, goed kunnende schrijven en die eene fatsoenlijke Beneden- of vrijen opgang hebbende Bovenwoning bewonen. Adres *franco* Lett. **D. T.** aan het Bureau dezer Courant.

Op mondelinge aanvragen kan geen antwoord worden gegeven.

OPENBARE VERKOOPING,

op de Buitenplaats ***Stadwijk***, buiten de Hoogewoerdspoort der Stad *Leyden*, onder *Soeterwoude*, op Woensdag den 28sten December 1853, des voormiddags ten 10 ure, van **42** Opgaande Eiken en Iepen **Boomen**, ter zwaarte van 51 tot 44 duim middellijn, **2** zware Populieren **Boomen**, voorts eene partij Eiken en Iepen **Opperhout**, Esschen en Wilgen **Hakhout**, eene partij oude gebikte **Steenen**, en hetgeen meerder zal worden geveild.

Te zien in de laatste week vóór de Verkooping, dagelijks van 11 tot 2 ure, mits zich aanmeldende bij den Tuinman op de Plaats; kunnende alles gemakkelijk te Water en te Land worden vervoerd.

De Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat bij de Boek- en Kunsthandelaren SCHREUDER EN VAN BAAK, in het volgende jaar het licht zal zien een **Cahier** van vier Gelithographieerde **Platen**, getiteld:

LEYDEN,

zijnde vier **STADSGEZIGTEN**, in **Kleuren**, door

T. C. BRUINING.

Prijs bij Inteekening f **4**.—. Buiten Inteekening f **5**.—.

De eerste Aflevering van genoemd Werk zal in het begin der maand April e. k. verschijnen, als wanneer tevens de Inteekening zal gesloten worden. De Platen zullen voorzien zijn van een' geïllustreerden Omslag, waarbij voor HH. Inteekenaren nog *gratis* zal worden gevoegd eene **Premieplaat**, voorstellende de Sociëteit der HH. Studenten, die echter later niet verkrijgbaar zal worden gesteld.

LEYDEN, December 1853. T. C. BRUINING.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 3 *December*. Van f 43 tot f 48.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 3 *December.*

Tarwe f15.50 tot f16.50. Oude Rogge f10.50 tot f10.80. Nieuwe Rogge f11.00 tot f 11.50. Gerst f 7.80 tot f 8.30. Haver f 4.40 tot f 5.00. Paardeboonen f7.80 tot f8.00. Duiveboonen f8.50 tot f8.80.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 2 December.

		Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2$\frac{1}{2}$ pCt.	61$\frac{3}{16}$	61$\frac{1}{4}$	61$\frac{3}{16}$
Dito Certificaten . . .	» 3 »	73$\frac{5}{8}$	73$\frac{5}{8}$	73$\frac{5}{8}$
Dito dito	» 4 »	92$\frac{3}{16}$	92$\frac{1}{4}$	93$\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat . . .	» 3$\frac{1}{2}$ »	91$\frac{1}{2}$	—	—
Handelmaatschappij	» 4$\frac{1}{2}$ »	—	—	—
O. I. Leening	» 4 »	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	»	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . .	» 4$\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	100	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	103$\frac{5}{8}$	103$\frac{3}{4}$	103$\frac{5}{8}$
Dito dito 1828 en 1829 . .	» 5 »	102$\frac{1}{4}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	94$\frac{1}{4}$	—	—
Dito 1840	» 4 »	89$\frac{1}{2}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . .	» 4 »	—	—	—
Dito dito Nieuwe . . .	» 4 »	87$\frac{1}{2}$	—	—
Inschrijving in Assign. . . .	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	68$\frac{7}{8}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 . . .	fl. 500 f	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4 »	—	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	21$\frac{7}{16}$	21$\frac{9}{16}$	21$\frac{1}{2}$
Dito Obligatiën	» 3 »	46	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . .	» 3 »	40$\frac{13}{16}$	41	—
Bewijzen Coupons		5$\frac{3}{4}$	5$\frac{7}{16}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. .	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	67	—	—
Dito Metall.	» 5 »	75$\frac{5}{8}$	75$\frac{11}{16}$	—
Dito Nieuwe	» 5 »	90	90$\frac{1}{4}$	90$\frac{1}{4}$
Dito 1847	» 2$\frac{1}{2}$ »	39	—	—
BELGIE, Bank.	» 2$\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2$\frac{1}{2}$ »	49$\frac{7}{8}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ . . .	5 »	94$\frac{5}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	36$\frac{1}{8}$	36$\frac{1}{4}$	36$\frac{1}{8}$
Dito dito	» 4 »	—	—	—
VENEZUELA, ...	» 3$\frac{1}{2}$ »	—	—	—
MEXICO, ...	» 3 »	22$\frac{15}{16}$	23	—
AMERIKA, Bankactiën		4	—	—

Grieken 4$\frac{7}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening 3$\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.